DEN DANSKE ØKONOMISKE SITUATION

I april måned var ledigheden endnu ret høj med 21.000 arbejdsløse. I resten af 2. kvt. kom situationen nærmest på linie med forholdene i samme periode i 1965. Den sene vinter, der satte ind i april, er nok årsag til, at den tydelige tendens til bedring i beskæftigelsen, der kunne iagttages i slutningen af marts midlertidigt blev afbrudt.

TABEL 1

Den gennemsnitlige ledighed ifølge de ugentlige opgørelser

	Arbejdsmænd		Byggefag		Andre mænd		Kvinder		I alt	
	1000 ledige	Pct.	1000 ledige	Pct.	1000 ledige	Pct.	1000 ledige	Pct.	1000 ledige	pct.
April 1965	5	2,0	–	0,8	2	0,7	2	0,8	9	1,2
Maj –	2	0,9	–	0,4	1	0,4	1	0,5	5	0,6
Juni –	1	0,5	–	0,2	1	0,3	1	0,4	3	0,4
Juli –	2	0,9	–	0,1	1	0,3	1	0,4	4	0,5
August –	3	1,1	–	0,2	1	0,4	1	0,4	5	0,6
September –	4	1,5	–	0,6	2	0,6	1	0,6	7	0,9
Oktober –	4	1,6	–	0,6	3	0,8	1	0,7	8	1,0
November –	13	5,3	1	3,1	4	1,2	2	1,1	20	2,5
December –	26	10,6	3	6,3	6	2,0	6	3,0	41	5,1
Januar 1966	34	14,0	5	11,8	7	2,3	4	1,8	50	6,2
Februar –	36	14,9	5	11,0	7	2,2	3	1,5	51	6,3
Marts –	17	7,1	2	3,9	5	1,6	3	1,2	26	3,3
April –	13	5,3	1	2,4	4	1,3	3	1,4	21	2,6
Maj –	3	1,3	–	0,6	2	0,7	1	0,7	7	0,9
Juni[1]) –	2	0,6	–	0,2	1	0,5	1	0,5	4	0,5

[1]) Foreløbige tal.

Styrken af opsvinget inden for byggeriet har været et af de store usikkerhedsmomenter vedrørende udviklingen i 1966. Tabel 2 viser, at kvartalstallene ikke er synligt påvirket af boligbyggeriets frigivelse pr. 1. marts 1966 og af andre samtidige lempelser for offentligt byggeri. Påbegyndelserne af antal lejligheder i de større byområder (hovedstadsområdet og 18 provinsbyer med forstæder) er for årets første 5 måneder 1931, 933, 2033, 645 og 1987. Heller ikke disse tal vidner om væsentlig aktivitetsforøgelse. Naturligvis er finansieringsmulighederne af betydning for byggeriets om-

fang. Her kan det være svært at bedømme bankernes rolle. Deres likviditet er ikke forringet i 2. kvt., hvilket kan tyde på, at de ikke har været udsat for noget voldsomt udlånspres. Hvad angår obligationstilgangen er denne faldet til ro inden for kreditrationeringens rammer med en bruttotilgang på ca. 1300 mill. kr. (pålydende) pr. kvt. i 1. halvår 1966.

TABEL 2

Byggevirksomheden i byer m. v. i 4. kvt. 1965 og 1. kvt. 1966

1000 m²	Påbegyndt		Fuldført		Under opførelse ult. kvt.	
	4. kvt.	1. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	4. kvt.	1. kvt.
Beboelsesejendomme ...	782	907	895	748	3.920	4.079
Erhvervsejendomme ...	440	381	649	394	2.035	2.022
Andet	249	178	166	139	1.106	1.145
Tilsammen	1.471	1.466	1.710	1.281	7.061	7.246

Stagnationen i industriproduktionen i 4. kvartal 1965 fortsatte i begyndelsen af 1966. Dette skete på trods af fremgangen i forbruget, der i løbende priser ligger mere end 10 pct. over niveauet året før, se tabel 4.

TABEL 3

Mængdeindeks for industriproduktionen. Beregnet excl. skibsværfter og nogle mindre områder indenfor industrien

1961 = 100	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.–1. kvt.
1964/65	136,3	131,6	130,8
1965/66	139,6	128,6	132,5
Stigning i pct.	1,0	2,3	1,8

TABEL 4

Indeks for detailomsætningen. Løbende priser
1961 = 100

	Detailhandel med forbrugsvarer		Stigning i pct.
	1964	1965	
Juli–august	129	144	11,6
September–oktober	130	141	8,5
November–december	152	173	13,8
	1965	1966	
Januar–februar	121	135	11,6
Marts–april	132	145	9,8
Maj–juni	140	153	9,3

Forbrugsstigningen som målt ved detailomsætningsindekset, er overraskende stor, da indkomsterne næppe kan antages at være steget tilsvarende. Efter Det økonomiske Sekretariats skøn har der efter lønreguleringen pr. 1. marts ikke fundet nævneværdig lønglidning sted. Nogen skattelettelse har der ikke været tale om, så de disponible indkomster kan ikke være steget mere end bruttoindkomsterne; derimod måtte mange husholdninger forvente et fald i de disponible indkomster, når indbetalingerne på de nye skattebiletter skulle begynde. Endelig kan man ikke umiddelbart forvente, at en indkomststigning i sin helhed straks vil blive anvendt til forbrug.

Forbrugsstigningen har naturligt øvet et pres på priserne. Fra januar 1966 til april 1966 er forbrugerprisindekset steget fra 139,6 til 142,4 eller med 2 pct. Kraftigst har prisstigningen været for nærings- og nydelsesmidler, hvor også omsætningsstigningen har været meget stor.

TABEL 5

Indeks vedrørende forbrugerpriser

Juli 1957 = 100

	Vægtfordeling pct.	1965			1966	
		April	Juli	Okt.	Jan.	April
Landbrugsvarer m. v.	16,9	143	154	153	157	156
Importerede fødevarer	3,7	106	108	106	106	105
Industrivarer	61,0	129	133	135	136	140
Brændsel m. v.	6,4	97	97	98	99	100
Tjenester	12,0	153	158	161	167	170
I alt	100,0	131,5	136,4	137,6	139,6	142,4

Eksporten, der er behandlet i tabellerne 6-10, har i 2. kvt. udviklet sig gunstigt, og det synes rimeligt at forvente, at stigningstakten, der i det væsentlige skyldes stigningen i industrieksporten, vil blive opretholdt i 1966. I perioden 1954-1965 steg industrieksporten med gennemsnitlig 14 pct. om året. Til sammenligning hermed blev stigningen fra 1. halvår 1965 til 1. halvår 1966 9 pct.

TABEL 6

Vareeksport

	2. kvt. 1966	Stigning 2. kvt. 1965–66	Stigning 1. kvt.–2. kvt. 1966
	mill. kr.	%	%
Landbrugsprodukter	1377	6	−1
Konserves	316	24	1
Industriprodukter	2224	8	11
Fisk og andre varer	300	8	−17
Eksport i alt	4217	9	4

TABEL 7

Eksport af industrivarer (excl. konserves og skibe)

Mill. kr.	1965			1966	
	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.
Kemiske artikler, herunder medicin .	204	179	211	201	226
Tekstil og beklædning	152	152	167	168	171
Metalvarer, maskiner og instrumenter	798	696	874	791	870
Møbler	75	71	95	78	79
Andre industrivarer	628	688	734	78	711
I alt	1.857	1.766	2.081	1.917	2.057

TABEL 8

Procentvis ændring i eksporten af industrivarer (excl. konserves og skibe)

	Året 1964–65	2. kvt. 1965–66
Kemiske artikler, herunder medicin ...	13	11
Tekstil og beklædning	8	13
Metalvarer, maskiner og instrumenter .	15	9
Møbler	21	5
Andre industrivarer	7	13
I alt	12	11

TABEL 9

Eksport af nogle landbrugsvarer og af konserves

Mill. kr.	1965			1966	
	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.
Svin, bacon og flæsk	489	532	591	522	610
Kvæg og kød	227	251	223	255	200
Smør	195	198	215	173	188
Konserves	255	285	316	313	316

TABEL 10

Procentvis ændring i eksporten af nogle landbrugsvarer og af konserves

	Året 1964–65	2. kvt. 1965–66
Svin, bacon og flæsk	1	25
Kvæg og kød	0	−12
Smør	0	−4
Konserves	19	24

Den stigning i vareimporten, der normalt sker fra 1. kvt. til 2. kvt. udeblev i 1966. Sammenholdt med den omtalte udvikling for eksporten er resultatet blevet et faldende underskud på handelsbalancen. Opgørelsen af betalingsbalancen for året 1965 viser, at de løbende poster, bortset fra handelsbalancen, gav et overskud pr. kvt. på ca. 600 mill. kr. Dette tal kan bruges ved vurderingen af handelsbalanceunderskuddet, når importen er opgjort cif. og eksporten fob.

TABEL 11

Vareimporten og handelsbalancens stilling

Mill. kr.	1965			1966	
	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	2. kvt.	1. kvt.
Landbrugsvarer	649	556	554	633	644
Råstoffer	1.245	1.198	1.293	1.134	1226
Færdigvarer	1.409	1.333	1.398	1.415	1466
Transportmidler	528	358	379	472	494
Restgruppe	1.190	1.104	1.361	1.436	1275
I alt	5.021	4.549	4.985	5.090	5105
Vareeksport	3.882	3.727	4.382	4.070	4217
Underskud på handelsbalancen	1.139	822	603	1.020	888

Faldet i valutabeholdning, der fremgår af tabel 12, er moderat og sandsynligvis mindre end underskuddet på betalingsbalancen.

Forretningsbankernes likviditet, se tabel 13, er blevet forringet i løbet af 2. kvt. Det skyldes dels valutaudviklingen, og dels, at der fra stat og nationalbank har fundet en pengeopsugning sted på netto .. mill. kr. Samtidig har udlånsstigningen dog været moderat og indlånsstigningen ret stor, se tabel 14.

TABEL 12

Nettovalutastilling ultimo kvartalet

Mill. kr.	1965			1966	
	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.
Nationalbanken	2.798	2.673	3.309	3.480	3229
Forretningsbankerne	−602	−325	−304	−326	−276
I alt	2.196	2.348	3.005	3.154	2953

TABEL 13

Forretningsbankernes likviditet ultimo kvartalet

Mill. kr.	1965			1966	
	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.
Tilgodehavende i Nationalbanken ...	677	872	757	935	872
Gæld til Nationalbanken	1.286	815	897	1.340	1397
Nettostilling over for Nationalbanken	−609	57	−140	−405	−525
Nettovalutastilling	−602	−325	−304	−326	−276
Tilsammen	−1.211	−268	−444	−731	−801
Mønt, sedler og giro	585	464	631	486	539
Nettolikviditet i alt	−626	196	187	−245	−262

TABEL 14

Ændringer i forretningsbankernes ind- og udlån

Mill. kr.	1965			1966	
	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.
Indlånsændring	797	419	711	122	1314
Udlånsændring	559	−128	473	587	962

L. L.
30. 8. 1966.